

RESEKRÖNIKA
Kulturesa till Östergötland

ORDFÖRANDE HAR ORDET
Rösträtt för alla?

VAL 2022

- Utfrågning av partier i regionfullmäktige
- Många olika sätt att rösta i valet 2022

KALENDARIUM
Aktiviteter i höst

Neurodagen 2022



INNEHÅLL I DETTA NUMMER

På omslaget - Fotograf: Fialotta Bratt.
Valmyndigheten

Neuro Stockholm läns verksamhet	Sidan 3
In memoriam	Sidan 3
Resekronika	Sidan 4
Rösträtt för alla	Sidan 5
Organisationsöversyn	Sidan 6
Rehabiliteringsresa	Sidan 7
Digitalidag	Sidan 7
Tillgänglighetsanpassade guidningar	Sidan 8 - 9
Utfrågning av partier	Sidan 10 - 17
Många olika sätt att rösta	Sidan 17 - 18
Aktiviteter	Sidan 19 - 23
Temaföreläsningar	Sidan 24
Biokväll	Sidan 25
Neurodagen	Sidan 26
Kalendarium höst - 2022	Sidan 27 - 30
Neuro Södertörn	Sidan 30 - 31
Resekronika - forts...	Sidan 32
Bilder från vår kulturesa till Östergötland	Sidan 33
Träffa vården när och där det passar dig!	Sidan 34
Hitta rätt som ny medlem	Sidan 34
Sudoku	Sidan 35
Bosse Råd Stöd och Kunskapscenter	Sidan 36
Lokalföreningar - Neuro Stockholms län	Sidan 36

Kansliet på Fatbursgatan 19

Telefon

08-720 29 40

Ann-Cristin Broberg

Kanslist, föreningsadministratör,
medlemsregister och reception
ann-cristin.broberg@neuro.se

Sussie Grandby-Klövfors

Aktivitetsansvarig, föreläsningar
sussie.grandby-klovfors@neuro.se

Sven Arnehed

Intressepolitisk handläggare Funktionshinderpolitiska frågor i Region Stockholm och Stockholms Stad
sven.arnhed@neuro.se

Tomas Rodriguez Hedling

Kommunikatör Medlemstidning, sociala medier
Intressepolitisk handläggare Funktionshinderpolitiska frågor i Region Stockholm och Stockholms Stad.
tomas.rodriguez-hedling@neuro.se

Neuroförbundet Stockholm

stockholm@neuro.se

Vill du ha tidningen som taltidning?

Kontakta redaktionen på telefon 08-720 29 40

Du kan läsa tidningen i pdf-format. Titta på vår hemsida, du kan ladda ner den där! www.neuro.se/stockholmslan

Medlemstidning för Neuro Stockholms län

Tidningen ges ut av Neuro Stockholms län och utkommer med fyra nummer om året. Insändare måste åtföljas av namn och adress, även när insändaren önskar vara anonym. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och korta ner insända bidrag.

Ansvarig utgivare

Kerstin Kjellin

Redaktör

Tomas Rodriguez Hedling

SIB-TRYCK HOLDING AB

Neuro Stockholms Län
Medlemstidningen
Fatbursgatan 19
118 28 Stockholm

PlusGiro 96 60 78 - 8

Utgivning under året

Nr	Manusstopp	Utkommer
1.	1/1	1/2
2.	1/3	1/4
3.	1/7	1/8
4.	1/10	1/11

NEURO
FÖRBUNDET
Stockholms län

Neuro Stockholms läns verksamhet

"Sol, vind och vatten"

Ännu spelar syrsor - Till vindarnas sus - Ännu rullar kulorna - På skolgårdens grus - Och än strålar solen - På brunbrända ben - Ännu ruvar fåglarna - Fast timmen är sen - *Ted Gärdestad*

Det är sommar fast i sinom tid är hösten här och då händer det både det ena och det andra som kommer påverka vår vardag i vår organisation och i samhället som helhet. Du läser mer om rubrikerna nedan längre fram i tidningen.

Organisationsöversyn

Förbundskongressen 2021 beslöt att genomföra en organisationsöversyn med hjälp av en extern resurs och att den skulle ske i nära dialog med föreningslivet.

Extra kongress 5 - 17 september

Nu är det dags att samlas och gemensamt fatta beslut som tar oss

ännu närmare varandra och den framtid som vi vill ha. Det är stora frågor som nu ska avhandlas på vår digitala extrakongress och det ska vi ha respekt för samtidigt som vi lyfter blicken framåt. Vi tror att detta arbete som vi gjort tillsammans kommer att ta oss en bra bit framåt (text om Extra kongress är inklippt från Neuros hemsida).

Valet 2022

Inför valet i september har vi i samarbetet RH-gruppen frågat ut partier som sitter i regionfullmäktige i Stockholm. Vi har fokuserat på 2 aktuella frågor: **Hjälpmedel** och **Färdtjänst**.

Neuropromenaden

Tillsammans har vi samlat in en kvarts miljon kronor till forskning om neurologiska diagnoser. I år har fler föreningar än någonsin deltagit. Bäst av alla gjorde Neuro Stockholm det. Vilket innebär att

vi det närmaste året kommer få ha den nyinstittade vandringspokalen hos oss i vår lokal på Fatbursgatan.

Kontakta oss

Om du vill kontakta oss är bästa sättet att göra det via mejl. Vi på kansliet kan ha svårt att svara i telefon precis när du ringer eftersom vi ofta sitter i möten eller befinner oss på annan plats. Vi gör självklart vårt bästa för att kunna återkomma så fort som möjligt.

Obligatorisk anmälan

Det är obligatorisk att anmäla sig till våra aktiviteter, tidigaste eller senaste anmälningsdatum finns angivet. Lämna återbud om du inte kan komma. Diagnos- och Anhörigträffar sker på plats i vår lokal, alternativt kan du delta digitalt. Tänk på våra allergiker, undvik starka dofter. **Välkomna!**

In memoriam



Anders Berglund, vår vice ordförande i Neuro Södertörn har somnat in den 9 april 2022.

Han har lämnat oss plötsligt och alldeles för tidigt!

Anders var med och startade Neuro Södertörn 2021 efter att Neuro Nynäshamn gått med i Haninge Tyresö 2020.

Anders har varit verksam på olika nivåer i Neuro i nästan 26 år och hann inte bli 68 år.

Vi saknar dig Anders, dina kunskaper och din varma omtanke.

Spöka gärna för oss!

Guðrun Engman,
representant för styrelsen
Neuro Södertörn

Resekrönika



Medlemsresa till Östergötland

- **Dag 1** samlades ett glatt gäng med hjälpmedel och resväskor på Fatbursgatan. Så snart bussen anlänt lastades allt in och äventyret började. Vi lämnade Stockholm, passerade genom Sörmland med skog, gula rapsfält och lupiner i dikeskanterna. Vi kom in i Östergötland, passerade Norrköping och anlände till vårt boende på Frimurarhotellet i Linköping. Där började vi med en god lunch.

När alla var mätta tog vi en gemensam promenad till Linköpings domkyrka. Den var verkligen magnifik. En av nordens största kyrkor och Sveriges bäst bevarade medeltida katedral. Fin konst och skulpturer. I skulpturen "livets träd" hänger blad och frukter. Från trädet utgår en 180 meter lång pilgrimsvandring inne i kyrkan, "Via Sacra", med 18 vackra pärlor nedsänkta i golvet som bildar

Frälsarkransen. Åter på hotellet kunde alla checka in och vila fram till middagen. Trevligt småprat runt borden och förväntningar inför de kommande dagarna.

Dag 2 började med en stadig frukost innan avfärd med bussen till Vadstena. Strålände sol och ett gott humör. Vi lämnade Linköping. Passerade fält, åkrar och massor av ljusa lila tjärblomster i dikeskanterna. Så vackert landskap, vi kunde se hur långt som helst... Vallmoblommor lyste rött lite överallt.

Framme i Vadstena stannade vi vid slottet. Vi tog sedan en mycket vacker strandpromenad vid Vättern i det underbara vädret fram till Vadstena klosterkyrka. Kyrkan började byggas på 1300 talet och invigdes 1430. Här finns ett relikskrin som sägs innehålla ben från heliga Birgitta.

I Sankta Birgitta Klostermuseum kunde man titta på några vackra rum och i butiken inhandla fina små saker, tidskrifter och böcker. Efter lunch på "stan" och god glass utanför Vadstena slott, fortsatte vi vår bussfärd mot Alvastra klosterruin från 1100-talet. Heli-ga Birgittas make begravdes här. Klostret upplöstes på 1500-talet och senare hämtade Gustav Vasa sten härifrån till bygget av Vadstena slott. På 1600-talet hämtades sten av Per Brahe den yngre till byggandet av Brahehus. Vacker utsikt från höjden vid Alvastra, som tyvärr inte alla kunde se på grund av att bussens lift strejkade. Ett par timmars vila efter hemkomst till hotellet och därefter en trivsamt middag tillsammans avslutade kvällen.

Dag 3 började tidigt, redan klockan 7 åt vi frukost och resan mot Gränna startade klockan 9. Åter en dag med fantastisk utsikt, ut över vida Vättern. På flera ställen kunde man se vindkraftverk sakta snurra i vinden. Gränna var litet och mysigt. Gränna hamn så vackert, nästan som att befinna sig på en strand någon annanstans i världen. I hamnen inväntade vi båten som skulle ta oss över till Visingsö. Ett underbart väder även den här dagen. Perfekt för en båttur. När vi närmade oss Visingsö möttes vi av tornseglare i luften. I land tog vi oss till Solbacken för lunch. [Forts. sid 32]

Rösträtt för alla?

Ordförande har ordet - Frågan väcker en undran över hur vårt samhälle har kommit dit det är idag och vad som återstår för att alla ska kunna göra självständiga val om hur Sverige ska styras. Enligt valmyndighetens hemsida infördes 1909 allmän rösträtt för män. Rösträttsåldern var 24 år men den man som inte hade betalat sina skatter eller var beroende av socialvården fick inte rösta. 1919 beslutade Riksdagen om allmän och lika rösträtt från 23 år för män men med skärpta villkor som gällde fullgjord värnplikt, inte försatt i konkurs, omhändertagen av fattigvården, omyndigförklarad eller under straffpåföljd. Alltså varken allmän eller lika.

1921 kunde kvinnorna för första gången utöva sin rösträtt i riksdagsval men med samma villkor som för männen. Villkoren fick konsekvensen att endast drygt hälften av befolkningen – 55 procent – hade rätt att rösta i valet 1921 mot 74 procent 2019. Att rösträttsåldern var 23 år mot 18 år idag är inte hela förklaringen. Redan 1922 avskaffas villkoret om fullgjord värnplikt men sen går det trögare. 1937 - Intagna på häkten och anstalter får rösträtt i och med att regeln om att den som straffades för ett allvarligt brott också förlorade sitt medborgerliga förtroende togs bort.



1948 - Kraven på att inte vara försatt i konkurs, omhändertagen av fattigvården eller under straffpåföljd var inte längre ett hinder för rösträtt. Det enda hinder som nu fanns kvar var förmyndarskap eller som det senare hette omyndigförklarad av domstol. 1991 - Att en person kunde bli ”omyndigförklarad av domstol” togs bort innan valet detta år. 2015 - Ny vallag med bland annat utbildning för röstmottagare och ökad tillgänglighet vid röstning vilket borde ha gynnat personer med funktionsnedsättning men borde ha kommit mycket tidigare.

2019 - Valsedlar ska kunna väljas bakom en avskärmning. Trots ovanstående utveckling av röstningsförfarandet tycker jag inte att det har gått i mål ännu.

Sist jag besökte en vallokal 2018 var jag missnöjd med en jobbigt

hög tröskel vid ingången till lokalen och det faktum att jag aldrig är den enda som vet vilket parti jag röstar på eftersom jag behöver hjälp med att stoppa papperslappar i kuvert. Varför har inte digitaliseringen nått till valmyndigheten så att jag kan rösta hemma på datorn genom att legitimera mig med Bank-ID vilket skulle fungera perfekt för mig? Andra personer med annan funktionsnedsättning har självfallet andra behov. Därför är det enda konstaterbara att arsenalen av sätt att rösta måste breddas och under tiden får röstningen tyvärr ske på det sätt som är genomförbart.

Trevlig fortsättning på slutspurten av sommaren!

Kerstin Kjellin
Ordförande Neuro Stockholm,
Neuro Stockholms län

Organisationsöversynen 2021-2022

”Ett Neuro” - Bakgrund och intention med förändringsförslagen till extrakongressen 2022.

Tack för att du väljer att läsa detta och är medlem i Neuro! Här följer en bakgrund till de förslag som vi tillsammans ska ta beslut om den 17 september 2022.

Neuro är en medlemsstyrd intresseorganisation som verkar för att personer med neurologiska diagnoser ska ha samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter som andra.

Ett intensifierat arbete med att diskutera och utveckla Neuro har pågått sedan 2017. Under 2019-2020 genomfördes ett beredningsarbete i form av bland annat SWOT-analyser för respektive del i organisationen – förening, länsförbund, riksförbund samt medlemskap för individ. SWOT-analyserna gjordes i fokusgrupper med representation från föreningar och länsförbund. I analyserna infogades även inspel från deltagarna på utvecklingskonferenserna hösten 2019 och resultatet från medlemssenkäten 2020.

Slutsatsen blev att det inte längre var tillräckligt att justera befintligt föreningsliv för att fortsätta vara relevanta för människor med neurologiska diagnoser. Förbunds-kongressen 2021 beslöt att genomföra

en organisationsöversyn med hjälp av en extern resurs och att den skulle ske i nära dialog med föreningslivet.

Förslagen till extrakongressen 2022 är ett resultat av den organisationsöversyn som genomförts tillsammans med förbundets medlemmar och förtroendevalda under nio månader (september 2021-maj 2022). Förslagen syftar till att framtidssäkra Neuro i allmänhet och att utveckla organisation, medlemskap och demokratiskt inflytande i synnerhet. Förslagen tar avstamp i de mångåriga interna diskussionerna i Neuro, vår medlemsundersökning, den snabba samhällsutvecklingen, digitaliseringen och aktuell forskning. Alla förslag bygger på de idéer och åsikter som medlemmar bidragit med innan och under organisationsöversynen.

Förslagets intention är att långsiktigt bygga en organisation som tar tillvara på nuvarande medlemmars vilja och engagemang men även tilltala morgondagens medlemsgrupper. Förslagen utgör en helhet som stegvis tar Neuro till att bli en mer inkluderande och relevant organisation med ett tydligare medlemsvärde.

En organisation består av struktur och kultur. Organisationsöver-

synen har förutom att se över medlemskap, organisation och demokrati också blivit en tillitsresa som tydliggjort att vi tillsammans behöver arbeta med kultur, ledarskap och ökat medlemsfokus. Vi har börjat prata med varandra på nya sätt, vågat stanna upp där det skaver och satt fokus på medlemmar som aktörer snarare än mottagare av vår verksamhet. Neuro ska vara en organisation som möjliggör för personer att själva organisera sig och kunna hitta sina lösningar. Förslagen bygger på ett arbete mot ett ännu mer inkluderande, flexibelt och framgångsrikt förbund.

Neuro ska fortsätta det påbörjade arbetet med struktur och kultur både kortsiktigt och långsiktigt. Förändringsprocessen pågår för fullt och alla ska ges möjlighet att växa in i den framtida identiteten och de nya arbetssätten.

Förbundsstyrelsen ser med tillförsikt på att kommande år innebär en utveckling som kommer att genomföras tillsammans med Neuros medlemmar. Du är betydelsefull och allt engagemang räknas. Tillsammans bygger vi ”Ett Neuro”.

Väl mött hälsar

Förbundsstyrelsen

Rehabiliteringsresa - 6 till 20 december

Medlemsresa - Äntligen fick vi till det och kunde boka in ett datum för vår rehabiliteringsresa till Tenerife och Vintersol. Vi har satt samman en grupp och sammanlagt blir vi 25 personer som tisdag den 6 december flyger mot sydligare breddgrader.

Alla medföljande resenärer som ansökt om bidrag har fått det och det är så klart extra roligt att den personliga ekonomin inte varit helt avgörande för deltagandet på resan.

Denna resa är lite av ett test, förutsatt att de blir en lyckad resa och att allting fungerar som vi har tänkt hoppas vi kunna åka igen redan nästa år.

Mer bilder på och information om anläggningen hittar du på Vintersols hemsida:
<https://vintersol.com/se/om-oss>



Digitalidag - 14 oktober

Digital utbildning - För andra året i rad medverkar vi i Digitalidags temadag fredag den 14 oktober.

Som en del i att erbjuda våra medlemmar "digital" utbildning har vi bestämt oss för att medverka i Digitalidag som är en årlig och nationell temadag om möjligheter och utmaningar. Målet är att inspirera människor till att vilja och kunna vara med i digital utveckling.



Vi håller ju nu på att planera temadagen. Det vi vet så här långt är att det kommer hållas en informations föreläsning om **Alltid öppet** (läs mer om Alltid Öppet sid. 34

samt att tekniker från **TechBuddy** kommer finnas i vår lokal för att kunna svara på alla tekniska frågor du kan tänkas ha.

Mer information om temadagen kommer i nyhetsbrev i höst, på Facebook och på hemsidan. Om du är nyfiken kan du redan nu läsa mer på www.digitalidag.org

Tillgänglighetsanpassade guidningar



Tillgänglighet

Det går att ta sig fram med rullstol och rullator i slottsparken och ut på bryggan på Notholmen. Ibland när gångvägarna är nygrusade kan det vara lite tyngre. Sista backen tillbaka upp mot slottet är något ansträngande. Men vi hjälps åt!

Delta - För att få en plats till guidningen behöver du anmäla dig.

Anmälan - görs till Lena Falk, projektledare för Naturen på lika villkor. Mejladress: lena.falk@studieframjandet.se
Telefon: 08-555 352 68

Kolardammarna - Vattenrening. Kolardammarna ligger i Alby naturreservat och utgör ett vackert inslag i landskapet. Längs strandkanten möts du av grovstammiga aspar, tallbackar, små berghällar och öppna gräsmarker. I dammarna myllrar det av vattendjur och på en ö i centrala dammen har

Studiefrämjandet - anordnar inom projektet **Naturen på lika villkor** tillgängliga naturguidningar. Guidningarna är gratis.

Tyresö slottspark - sensommarblomster i lummig parkmiljö. Tyresö slottspark anlades på 1700-talet och är en av Sveriges äldsta engelska parker. De betande fåren bidrar till den rika floran och att hålla landskapet öppet. Vi vandrar i lugnt tempo i den lummiga engelska parken och ut till havet på Notholmen.

När - Torsdag 25 augusti, klockan 11.00-14.00.

Praktisk information

Vandringen är 3 km lång och tar cirka 3 timmar med paus. Vi vandrar i lugnt tempo. Tillgänglig toalett finns vid slottet. Vi går i parken och ut på Notholmen där vi äter vid havet. **Ta med egen matsäck.**

Samling och avslutning

- Busshållplats Tyresö kyrka kl. 11.00 (buss 875 från Gullmarsplan).
 - Färdtjänst uppge adress Tyresö slott Borggården. Koordinater: N 59° 14' 9.48", E 18° 18' 14.98"
 - Bil kör du Tyresövägen österut till Tyresö kyrka och slott (handkapparkering finns).
- En av guiderna möter upp vid busshållplatsen.
En av guiderna möter upp vid Tyresö slotts borggård.



bävern byggt en hydda. I dammarna renas också dagvattnet från Bollmora och Öringe på sin väg till Albysjön.

När - Onsdag 7 september, klockan 11.00-13.30

Praktisk information

Vandringen är 2 km lång och tar cirka 2,5 timmar med paus. Vi vandrar i lugnt tempo. Det finns inga toaletter. Det finns bänkar på en brygga där vi äter vår matsäck.

Ta med egen matsäck.

Samling och avslutning

- Busshållplats Öringe kl 11.00 (buss 875 från Gullmarsplan).
- Färdtjänst uppge adress Ridskolevägen 2 i Tyresö. Vid stora parkeringen.
- Bil, samlas vi på parkeringen vid Färdala ridskola.

En av guiderna möter upp vid busshållplatsen.

En av guiderna möter upp vid adressen.

Tillgänglighet

Underlaget är bra för att ta sig fram med rullstol och rullator. Det finns en något längre backe som har medellutning, här hjälps vi åt om det behövs.

Delta - För att få en plats till guidningen behöver du anmäla dig.

Anmälan - görs till Lena Falk, projektledare för Naturen på lika villkor.



Mejladress: lena.falk@studieframjandet.se
Telefon: 08-555 352 68

Barnsjön - skogssjö i sprickdalslandskap. Den lilla skogssjön Barnsjön ligger i en dalsänka, karaktäristisk för Sörmlands omväxlande sprickdalslandskap. Vi vandrar i lugnt tempo till sjön där vägen kantas av dramatiska branter och en frodig våtmark. Vandringen fortsätter längs strandkanten där vi får en härlig skogskänsla.

När - Tisdag 4 oktober klockan 11.00-13.00.

Praktisk information

Vandringen är 1 km och tar cirka 2 timmar med paus. Vi vandrar i lugnt tempo. Det finns inga toaletter. Det finns en grillplats med bänkar vid sjön. **Ta med egen matsäck.**

Samling och avslutning

- Busshållplats Marsvägen kl 11.00 (buss 819, 823 och 824).

- Färdtjänst uppge adress Bansjöslingan 10 A i Tyresö.
- Bil, samlas vi på parkeringen mittemot Bansjöslingan 10 A. En av guiderna möter upp vid busshållplatsen. En av guiderna möter upp vid Tyresö slotts borggård.

Tillgänglighet

Underlaget är bra för att ta sig fram med rullstol och rullator. Det finns några krångliga passager, men här hjälps vi åt om det behövs.

Delta - För att få en plats till guidningen behöver du anmäla dig.

Anmälan - görs till Lena Falk, projektledare för Naturen på lika villkor. Mejladress: lena.falk@studieframjandet.se
Telefon: 08-555 352 68

Guidningarna genomförs i samarbete mellan Tyresö kommun och Studieförbundet Stockholms län.

Utfrågning av partier i regionfullmäktige



Kollage av sittande regionråd och oppositionsregionråd i regionfullmäktige utan inbördes ordning eller partitillhörighet.

Val 2022 - Neuroförbundet är partipolitisk obundna men vi är inte opolitiska då det i vårt uppdrag ingår att påverka politiken genom opinionsbildning och på så sätt verka för att personer med neurologisk diagnos skall få sina behov och rättigheter tillgodosedda och ges förbättrade levnadsvillkor.

Inför valet i september har vi i samarbetet RH-gruppen frågat ut partier som sitter i regionfullmäktige i Stockholm. Vi har fokuserat på 2 aktuella frågor: **Hjälpmedel** och **Färdtjänst**.

Regionens politiker har fått svara på 3 frågor inom respektive ämne. Vi har informerat politikerna kort om bakgrunden till våra frågor.

Utgångspunkten för vår utfrågning har varit Region Stockholms Folkhälsopolicy. Det finns en

politisk samstämmighet att folkhälsopolicyn ska efterlevas och policyn beskrivs som en viktig del av arbetet för en hållbar utveckling i Stockholmsregionen inte minst i att "kompensera för det sämre utgångsläge för hälsa som enskilda individer och grupper har".

Vi föreningar som ingår i RH-gruppen och våra medlemmar upplever att den nuvarande situationen angående hjälpmedel och färdtjänst rimmar illa med den beskrivningen. Den situation många medborgare måste genomlida i vardagen är allt annat än hållbar. Frågorna och svaren på densamma presenterar vi här i medlemstidningen samt på vår hemsida. På hemsidan har vi också publicerat ett antal "val-filmer" där respektive parti själva fått möjlighet att berätta hur de vill driva de funktionshinderpolitiska frågorna efter

valet, de nästa fyra åren.

Vi ställde frågorna enskilt till respektive parti i ett videomöte där partierna själva valde vilka politiker som skulle närvara. Vi ställde 3 frågor om **hjälpmedel** och 3 frågor om **färdtjänst**, frågorna hade skickats ut i förväg. Alla partier har varit tillmötesgående och vi är glada och tacksamma att alla tillfrågade partier velat ställa upp på vår utfrågning.

Den sittande "blå-gröna" majoriteten i regionfullmäktige består av C, KD, L, MP och M och i opposition hittar vi Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Vi har inte ställt frågor till Sverigedemokraterna då styrelsen fattat ett beslut på att Neuro Stockholms Län inte vill bidra till att normalisera deras politik.

Neuro Stockholms län anser att deras förda politik och uttryckta värderingar inte motsvaras av att samma mänskliga rättigheter ska gälla för alla.

Våra frågor om hjälpmedelssituationen i Region Stockholm:

I början av sommaren 2021 kom beskedet att utvärderingen av beslutet om hjälpmedel skulle tidigareläggas på grund av all kritik mot beslutet och att utvärderingen skulle göras under hösten 2021. Sedan har det varit tyst i ärendet och RH-gruppens organisationer har inte tillfrågats. **[Fråga 1] Varför tror ni att vi från funkisrörelsen inte tillfrågades i en så betydelsefull fråga som den beslutade försämringen av hjälpmedelssituationen i Region Stockholm är. Hur förbättrar vi gemensamt samarbetet mellan Region Stockholm/ Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och funkisrörelsen i regionen framöver?**

Som många vet, så är stora delar av funkiskollektivet bland de ekonomiskt svagaste i samhället. Frågan är vilka konsekvenser för folkhälsan, som beslutet att överföra en stor mängd hjälpmedel till egenansvar och att kostnads sätta andra hjälpmedel, kommer att ge. När det nu är beslutat att överföra till exempel ståstöd till egenansvar så innebär det att medlemmar hos oss kan tvingas välja mellan att köpa mat eller ett ståstöd. **[Fråga 2] Vad ska ni göra för att rätta till den här situationen?**

När det gäller tyngdtäcken är Region Stockholm med och bekostar en vetenskaplig studie, som stärker uppfattningen hos både professionen och patienter att tyngdtäcken hjälper. Region Stockholm väljer att inte ta med, den helt färska, undersökningen i underlaget inför beslutet att överföra tyngdtäcken till gruppen hjälpmedel under eget ansvar. I stället lutar man sig mot medicintekniska nämnden i SKR (Sveriges kommuner och regioner), som inte heller tar upp den färska vetenskapliga undersökningen i sin bedömning.

[Fråga 3] Rent principiellt, hur ställer ni er till att Regionens tjänstemän bortser från aktuell forskning, bekostad av regionen, som grund för ett så viktigt beslut?

Våra frågor om färdtjänstsituationen i Region Stockholm:

Att begränsa rullstolstaxin är att begränsa många liv. Tidigare beslöt Region Stockholm att antalet resor med rullstolstaxi ska begränsas till 500 per år, i stället för att vara behovsstyrt.

[Fråga 4] Hur ser ni på fri tilldelning av färdtjänstresor? Alltså resor efter behov. Motivera gärna varför ni är för eller emot fri tilldelning?

Coronapandemin satte stora delar av samhället ur funktion. För taxibranschen blev pandemin ett dråpslag. Taxiföretag gick i konkurs och de stora taxibolagen tvingades säga upp chaufförer. Det

saknas 1000 bilar i Stockholms län och chaufförer. Detta innebär nu långa väntetider för att få en taxi. **[Fråga 5] Hur ser ni på det och vilka åtgärder vill ni sätta in för att vända den utvecklingen?**

Det har under de senaste åren skett försämrade villkor för färdtjänstanvändare när det gäller regler för vidareresor och extra tilldelning för resor till träning. Till exempel om man släpper av sitt barn på dagis så måste man beställa en ny taxi för att åka vidare. Tidigare väntade taxin. När det gäller extra tilldelning av resor till träning tvingas funktionsnedsatta att använda sina fritidsresor. De som har större behov får ansöka om fler resor men det är få som blir beviljade. De flesta får avslag. **[Fråga 6] Förändringarna har inneburit en försämring. Hur ser ni på det?**



Centerpartiet

1) Vi har förstått att när själva beslutet togs så hade man en dialog eller så har i alla fall vi fått uppgifter om och att man hade en rad olika samverkansformer. Självklart ska ni vara tillfrågade det är jätteviktigt för oss dels att vi politiker har en dialog med er men framför allt att förvaltningen och de upparbetade kanaler som finns fungerar och att man faktiskt får in ert perspektiv i sådana frågor.

2) För det första ska vi inte hymla med att det krasst var i ett kostnadsbesparande syfte som man införde avgifter. Kostnad versus nytta av att man tränar den frågan är ju jättesvår och som vi verkligen måste se över för det tycker vi ju som sagt det skär i våra hjärtan om man inte längre kan tränas som det är tänkt och också hur mycket nytta man har av träning framför allt om man har funktionsvariation eller funktionsnedsättning. Och där vi vet från början att det är svårare att få till en träning och det är ju en viktig del för alla människor i samhället och då är ju hjälpmedel en viktig del av det.

3) Regionens kostnad för ett tyngdtäcke var många, många tusen kronor när det fanns, som vi fick besked om, likvärdiga tyngdtäcken i dagligvaruhandeln mer eller mindre för inte ens 10 procent av vad regionen hade för kostnad för tyngdtäcken. Och det är ju det här med hur använder vi skattemedlen på ett så bra sätt som möjligt och hur man får till det att det blir bra för så många som möjligt.

4) Vi är ju för att det ska vara som idag där det finns en begränsning i tilldelningen. Vi förstår såklart problematiken i den att vi begränsar men våra viktigaste argument just nu för att vi inte ska förändra något är ju att vi måste få färdtjänsten att fungera bra. Det är också en balansgång mellan där vi har fusket och friheten. Vi har ju haft några få som har fuskat och

åkt väldigt mycket framför allt inom rullstolstaxi och använt det som en dagligverksamhet där de har suttit och åkt hela dygnet. Så svaret just nu är att det är effektivitetskraven som är det viktiga, sen ska vi också komma ihåg att det finns ju också ett antal resor som man kan söka utöver tilldelningen.

5) Taxibolag har sålt av sina bilar och fått säga upp sin personal och personalen har hittat andra jobb. Och bilar är det ju långa, långa leveranstider på. Vi vill se över möjligheten att använda bilar som är fyra år gamla i stället för tre år som är gränsen idag och på så sätt få loss lite fler bilar. Vi vill införa möjligheten till kundval om det skulle gå och att man själv skulle få välja vilket taxibolag som man ska åka med. Det tror vi skulle kunna vara lösningen. Vårt viktigaste mål är ju att vi ska ha en färdtjänst med hög kvalitet och där man kan lita på att resorna kommer i tid över hela dygnet.

6) Förvaltningen säger att resenärer med färdtjänst ska kunna ansöka om vidareresor med färdtjänst för att hämta och lämna barn till förskolan och det innebär att föraren ska vänta upp till tjugo minuter när barnet hämtas eller lämnas. Resenären reser sen vidare med samma fordon så frågan vi har fått stämmer inte överens med vad förvaltningen säger.



Kristdemokraterna

1) Vi vet att när man fattade beslutet hösten 2020 hade man möten med olika funktionsrättsorganisationer. Förvaltningen frågade även om man kunde komma med förslag på vilka besparingar man kunde göra, när frågan om hjälpmedel behandlades. Så vitt vi vet inkom inga förslag. Som politiker måste man ibland ta beslut och väga olika saker mot varandra. Så av ibland, kanske dåliga val, var det här det man valde att gå vidare med. Vi tar ansvar för det, även om vi inte var med och fattade besluten då. Sedan får man även komma ihåg att det här är en väldigt liten del av hela hjälpmedelsbudgeten.

2) När förvaltningen tittade på vilka hjälpmedel som skulle omfattas av egenansvar så tänkte de vilka produkter brukar finnas i ett normalt hem, där man inte har behov av hjälpmedel och de produkter man kan hitta i den öppna handeln. Det är sådana produkter som gått över till egenansvar.

3) Man kan konstatera att tyngdtäcken kan vara en positiv effekt för dem som använder det. Vi vet att man inom äldreomsorgen jobbar med det, de som är boende på särskilt boende bäddas om med ett tyngdtäcke för att de ska känna sig mer omslutna än med ett vanligt täcke och de sover bättre. Det är den ena vågskålen. Den andra är vad som är egenansvar och vad som finns i den öppna handeln. Det går att köpa tyngdtäcken, det

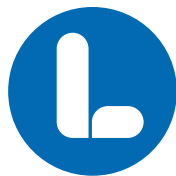
är inte en väldigt unik produkt. Det var också den enskilda största kostnaden när man såg över beslutet. Det är som det är med forskning, forskningsläget uppdateras hela tiden med ny forskning. Man har inte ändrat sin rekommendation gällande tyngdtäcken, trots att den här studien ni hänvisar till har publicerats.

4) Det finns inga planer, som sagt, att gå ifrån detta med grundtilldelning. Och varför har vi inte det? En förklaring vi brukar ge är att färdtjänsten ska hålla god kvalitet. Den ska gå i tid, vara ekonomisk hållbar, ej kunna missbrukas. Det är ett stort system det här och vi har väldigt många delar som spelat in i det, på initiativ av Region Stockholm. För att få detta att gå ihop så är ju vår bild att vi måste kunna beräkna vad det är för resetilldelning man har. Det finns inte utrymme för ett så kallat fritt resande, eller resor efter behov.

5) Nu har vi en tidspassning på 90 procent. Vad vi gör nu i färdtjänsten är att vi ska upphandla vanlig färdtjänst i år. Det ska bli spännande att få till att de ska gå i tid samt att vi måste få erfarna färdtjänstchaufförer. Det finns mycket att jobba med i framtiden.

6) Via-resor, det vill säga resa via förskola, skola och fritidshem ska enligt riktlinjer med samma bil ta 20 minuter. Vi bad förvaltningen om ett underlag på dessa resor. De kunde se att det är ett fåtal personer som har flera barn som ska till skolan och att systemet ännu

inte funkar för detta. De får extra tilldelning av resor för att få tillvaron att fungera. Det ska fungera! Ta gärna upp om ni upplever att detta inte fungerar men det är inte många som har problem med det.



Liberalerna

1) Vi kan inte svara på varför ni inte upplevt att ni inte blivit tillräckligt involverade och vad det är som har gått snett men det är ju en mycket allvarlig fråga och något i regionen vi måste säkerställa. Vi måste fördjupa och förbättra dialogen och politisk tydligare ställa krav på våra tjänstemän så att de säkerställer att Funktionsrättsrörelsen är tätt involverad i processen.

2) Bakgrunden till beslutet är ju förstås att vi behöver se över hur vi använder skattemedel på bästa sätt och då måste vi ju göra prioriteringar och samtidigt vill vi ju förstås se till att människor ska ha tillgång till de hjälpmedel som man har behov av. Idag finns ju ganska många hjälpmedel tillgängliga för alla egentligen på marknaden. Och då har vi tänkt att det kunde vara ett sätt att hushålla med skattemedel men vi är ju väldigt angelägna om att följa upp vad konsekvensen av det här har blivit.

3) Vår uppfattning är att de beslut vi fattar så långt som det är möjligt ska vila på vetenskaplig grund och här fanns det ju också en nationell

översyn när det gäller tyngdtäcken. Sedan måste naturligtvis förvaltningen göra bedömningar och lägga fram sina förslag men det där ska ju vara rätt förankrat i vetenskapen.

4) Alltså från Liberalernas sida vill vi gärna ha en mycket mera generös tilldelning gärna en fri tilldelning men det finns ingen majoritet för det politiskt. Och vi vill vända oss mot resonemang- et att det förekommer en massa fusk. Det är ju inte brukarna som reser som fuskar däremot kan det ju finnas fusk och felaktigheter hos de som utför uppdraget men ingen resenär ska ju känna sig anklagad. Från Liberalernas sida vill vi ju utöka resefördelningen och sträva mot en fri resefördelning. Vi vill gärna att människor ska slippa underkasta sig en granskning. Man ska inte behöva motivera varför man vill resa.

5) Vi bedömer det som ett resultat av pandemin. Det är helt enkelt många taxiförare som inte finns kvar, som inte jobbar längre, därför att benen slogs undan fullständigt under pandemin. Vi tror ju att det här är en bransch som kommer att återhämta sig eftersom färdtjänsten ger en stabilitet för branschen att här finns det resenärsunderlag så vi behöver ju jobba nära de bolagen som vi har avtal med för att följa utvecklingen och fundera på när det är dags. Vi vet inte riktigt när i tiden det ligger för nya avtal vad som behöver förändras i dem för att öka

utbudet men vi vill ju inte sänka kraven för vi behöver ju ha en kvalitet i den här tjänsten också.

6) Vi tycker att vi ska ha mycket mera av en fri resetilldelning och inte behöva redogöra för om det är träning eller vad det nu är som man vill göra. Så svaret är ju att ha generösare resetilldelning för att man ska kunna göra det som man mår bra av om det är träning eller annat. Vad gäller vidareresor så tycker vi att vi ska sträva efter att det ska vara enkelt och främst att den möjligheten ska finnas. Sedan måste det ju vägas mot att det står bilar och väntar i ett läge då vi har för få bilar som kör där ute så det är litegrann som att det hänger ihop men i de bästa av världar är det ju väldigt smidigt och bra att ha den möjligheten att göra en resa och låta bilen vänta medan man uträttar sitt ärende, lämnar sitt barn eller vad det nu är för någonting och sen åker vidare så det tycker vi är någonting, en ordning vi ska försöka ha i regionen framåt också för att underlätta vardagen.



Miljöpartiet

1) Det är jätteviktigt att brukarorganisationer får möjlighet att tycka till. Vi håller på att göra en utvärdering, den har dröjt på grund av pandemin. När vi gick med på det här så var vi ganska skeptiska. Vi sa att vi ville ha en utvärdering. Den har tagit tid. Vi vet inte exakt

men vi tror att den ska komma nu under våren. Och då vill vi verkligen åtgärda de saker som har slagit fel där. Det kommer att vara väldigt viktigt för vårt parti.

2) Det vi kommer vilja omförhandla är de avgifter som slår hårdast och försätter människor i en svår ekonomisk situation. Där kommer vi göra allt vi kan för att det ska bli bättre igen.

3) Vi politiker detaljstyr inte förvaltningen, för så ska det inte vara, för då skulle vi få en diktatur. Det är viktigt att dem följer alla de här tårtbitarna som ska vara med i ett underlag, såsomvetenskap och forskning och säkerhet. Det finns många olika typer av forskning, att det är viktigt att titta på en hel palett som finns där. Sedan kanske det har kommit mer forskning inför den här utvärderingen och att det landar i ett annat beslut nu, det vet vi inte än.

4) Vi är väldigt positiva till det. Vad vi skulle vilja göra, är att vi skulle vilja ha det som ett pilotprojekt. Och visar det sig att det funkar, så kommer vi att kämpa för att bredda det försöket i en större skala.

5) Ja, det har verkligen påverkat. Det vi tänker oss, det som är viktigt inför nästa upphandling när det kommer till färdtjänst, det är att vi vill se ett tydligt brukarperspektiv. Vi tror att det är viktigt att sätta brukaren i centrum och vi tänker att det också tillkommer

andra garantier eller lösningar för dem som bor i glesbygden. Det är väldigt många som har fått vänta väldigt länge ute i glesbygden på sin resa. Och därför tror vi att vi behöver styra upp en hel del när det kommer till ersättningen bland annat i områden som kanske marknaden inte löser helt själv. Vi tror att vi behöver ta ett helt annat grepp om färdtjänsten utifrån det som blev tydligt under pandemin.

6) Vi tycker inte alls om det. För oss är det jätteviktigt, det står som en röd tråd i ryggraden i vårt partiprogram. Vi vill att alla människor oavsett funktionsvariation ska kunna delta i samhället på samma villkor. För oss har det blivit så tydligt att vi måste in i det här avtalet och just titta på detta utifrån ett brukarperspektiv. Hur kan man kombinera och tilldela resor så att du inte ska behöva tänka att är det till jobbet jag ska ta mig idag och kan jag lämna barnen på det här sättet och kan jag ta mig till den där kulturaktiviteten, vad man nu tänker sig? Man ska faktiskt få samma möjligheter och ha samma rättigheter i vårt samhälle som alla andra.



Moderaterna

1) Det är viktigt att det finns en bra dialog med funkisrörelsen om sådana viktiga frågor. Vi har förstått att ni kom in sent i processen

kring beslutet som togs i september 2020. Det är beklagligt. Det finns en idé att vi ska ha en uppföljning om detta och vi har haft en diskussion med förvaltningen och planen är att utvärderingen ska bli klar våren 2022 och då ska det finnas en tillhörande dialog med brukarorganisationerna.

2) Verkligheten är ju så att när vi jobbar med hälso- och sjukvården så har vi en begränsad budget och vi måste prioritera för att pengarna ska räcka till. Det finns en underliggande ambition att vi ska ha en jämlik vård i landet. I Stockholm har det traditionellt sett varit ganska generöst med hjälpmedel. Vissa av de förändringar som gjorts är att vi lägger oss på sammanivå för att harmoniera med övriga regioner. Det är svåra avvägningar.

3) Vi politiker ska ju inte vara medicinska experter. Vi förlitar oss på de råd och de kommittéer vi sätter samman. Beslutet när vi avskaffade tyngdtäcken baserades på en HTA utredning (Health Technology Assessment). Den menade på att det saknades evidens på bättre sömn.

4) Förvaltningen har ju tittat på det här och har beräknat att det skulle kosta över 100 miljoner om året för att ge fri tilldelning, en ökning på ungefär tio procent. Och vi har begränsade resurser på förvaltningen och vi försöker använda dem på bästa möjliga sätt. Där har vi landat i att 500 resor är en rimlig avvägning per år.

5) Vi har ju haft avtal med taxibolagen väldigt länge och vi arbetar nu med ett nytt avtal. Brist på förare är inte bara ett Stockholmsfenomen utan det är något vi ser i hela Sverige. Pandemin slog hårt och flera personer lämnade taxibranschen. Och nu ser vi att resorna ökar igen. Förvaltningen sköter förhandlingen med taxibolagen för att kunna få ett bra avtal på plats så att vi ska kunna lösa detta framöver. Vi är beredda att göra vår del för att kunna få ett så bra avtal som möjligt som är bra för regionen och som är bra för brukarna och som är bra för taxibolagen.

6) Man kan ju till exempel ansöka om så kallade via-resor, när man lämnar barnen på förskolan och skolan och sedan ska resa vidare, upp till årskurs tre. När man lämnar av så har man möjlighet att lämna barnet under 20 minuter tills barnet har gått in. Och det här är något vi tittar på i avtalen när vi uppdaterar dem, hur vi ska göra på bästa sätt för både brukarna, regionen och för taxibolagen.



Socialdemokraterna

1) Vi var väldigt kritiska när man införde det här den 1 januari förra året och vi har ju haft en del möten med både er och även med majoriteten. Vi skulle säga att för region Stockholm del och för hur vi menar att Moderaterna styr regionen, så brister det i samverkan

genom hela linjen. Det är något vi har lyft fram under ganska lång tid att just samverkan och samarbetet måste bli mycket, mycket bättre så att de besluten som tas faktiskt är välgrundade i verkligheten och kunskapen. Så därför tycker vi att det är lite konstigt, kanske att man inte har tillfrågat patientorganisationerna som också har varit väldigt kritiska mot det här beslutet man tagit att införa egenavgifter. Vi var också väldigt tydliga med att samverkan måste stärkas med funktionshinderrelsen och patientorganisationer och brukarorganisationerna.

2) Sveriges rikaste region utsätter samhällets mest utsatta än mer och det får ju konsekvenser i ett mer samhälleligt perspektiv om man tittar mer på makronivå. Men särskilt för individen och vilka det är som då får råd att faktiskt tillhandahålla de hjälpmedel de behöver för att klara vardagen. Vi har försökt nå fram med vårt budskap till majoriteten genom att åtminstone få behålla högkostnadsskyddet. Men när det kommer till ett maktskifte, så tycker vi att man ska se över om man ska rulla tillbaka besparingen på 64 miljoner i en region som går med två miljarder överskott.

3) Det rimmar ju också väldigt illa med hälso- och sjukvårdslagen med vårdpolitikens villkor. Och tyvärr så tycker vi det ser ut så alltmer i vår region. Vi frångår den principen om vård på lika villkor och om vård efter behov.

4) När det gäller beslutet om max tak på 500 resor, så är det ju också en fråga om vem är det som har gjort fel. Och vem drabbar det och där ser vi att man i stället behöver jobba med att titta på system som täpper till hålen hos utförarna av färdtjänst och av rullstols- och bårtaxi. Därför att det är ju där någonstans man också kunde identifiera problematiken förra gången, men det drabbar ett helt kollektiv. Vi har naturligtvis ett gemensamt ansvar också på att budgetar hålls och idag så rullar ju den här verksamheten på med en budget på ungefär 1,7 miljarder och det är klart att det inte skulle tålas, lika lite som inom andra områden, att man spränger den där budgetgränsen för mycket.

5) Vi vill försöka få människor att vilja återvända till denna bransch. Och då måste man skapa helt andra förutsättningar för förarna att faktiskt kunna försörja sig på det här yrket. Tillgång på bilar är väldigt begränsad och de här stora bolagen utgår ju framför allt från stan. Framkörningstiderna är långa och det är klart att skulle man ge en auktorisationsmodell chansen, så bidrar det till fler bolag av mindre karaktär som skulle kunna få möjlighet att också vara med och köra färdtjänstverksamheten, och på det sättet så tror vi att man borde kunna bredda i branschen och man kan också genom att ställa krav på arbetsvillkoren göra det mer attraktivt att vara taxiförare.

6) Redan idag är det problem med

tidspassning för många som har jobb och skola och annat i relation till förtjänsten och det har vi sagt också att vi tycker att vidareresorna skulle gälla för hela grundskoletiden. Vi har ju sagt det också att man måste kunna öppna upp för fler resor och tilldela fler resor utöver fritidsresorna och bland annat till träning är ju en sådan.

Det är ju en självklarhet menar vi på, att har du det behovet men också ska kunna leva ditt liv i övrigt, så måste du naturligtvis också ha en tilldelning som räcker till för detta. Det kan också handla om att man faktiskt vill engagera sig politiskt och ha förtroendeuppdrag. Färdtjänsttaxiresorna ska vara enkla att beställa, men att arbetsgivare ändå bör någonstans i arbetsrelaterat resande bära kostnaden för det.



Vänsterpartiet

1) Det är ju bara att beklaga om ni inte är involverade men jag tycker också att det på något sätt står för hur hela den här beslutskedjan har gått till. Men det man måste få till är ju en tydlig dialog och vilja till involvering av er i det här. Det hade i alla fall jag drivit på om vi hade bestämt i den här regionen. Vi vill ju ha en tydligare involvering av brukare och patient för alla typer av sådana här beslut. Det ska var praxis.

2) Vi har ju varit emot den här

försämringen hela tiden att man lägger över en stor del av hjälpmedel på eget ansvar eller att man ska abonnera med högre avgift att man tar bort högkostnadsskyddet. Vi har ju tyckt att man ska häva detta beslut och vi har också budgeterat för det i vår budget. Vi vill att det ska återgå till att regionen står för finansieringen. På regional nivå behöver man sätta ner foten att det i alla sammanhang alltid ska göras en hälsokonsekvensbedömning på effekter och inte bara inom hälso- och sjukvården utan även inom trafikpolitiken och kulturpolitiken och andra politiska områden som regionen ansvarar för.

3) Tyngdtäcken går att köpa ganska billigt själv men problemet då är ju att du kan ju inte prova ut det på samma sätt som man gör till exempel om man nu skulle ha de här pengarna och det är ju olika tyngd på dem. Det är olika vad man själv behöver och de ska ju provas ut som alla andra hjälpmedel. Så det blir ju en stor katastrof för de familjer som drabbas av det här för de har ju många andra bekymmer, förutom det här tyngdtäcket, både ekonomiskt och kanske med mediciner och andra kontakter man måste ha med andra delar av samhället. Det är familjer som kämpar och lägga ännu en börda på dem är så onödigt. Besparingen är pytteliten för regionen men jättestor för de som ska betala och vi vet att vi har diskuterat det här tidigare men det kanske börjar bli dags nu att vi

gör en uppföljning och frågar hur mycket man egentligen sparar.

4) Vi har fri tilldelning i vår budget för det finns ju ingen restriktion för hur mycket buss jag kan åka om jag har ett busskort till exempel och det ska ju vara samma för alla att man kan åka när man behöver åka, kortfattat tycker vi så.

5) Alla människor ska kunna vara delaktiga på samma villkor i samhället och människor med funktionsvariationer ska kunna få komma hem och till jobbet och vad man nu behöver göra. Den verksamheten ska inte outsourcas det vill säga läggas ut på entreprenad, i en upphandling där man uppenbarligen tycker att det viktigaste kravet är lågt pris vilket även innan pandemin genererade en himla massa problem att taxibolag då som hade uppdraget inte tog

körningar då det gav så oerhört lite klirr i kassan. Vi tycker att den här typen av verksamhet ska regionen själv ha, vi ska ha en egen färdtjänst som vi har rådighet över där vi har förare som har bra villkor där man liksom inte jobbar på ackord utan där man har bra avtalsenliga villkor och där regionen styr över vår egen färdtjänst och äger den. Då tror vi att vi får en färdtjänst som vi kan lita på.

6) Vi är emot försämringarna - trenden av att det ska bli krångligare och svårare att använda sig av färdtjänst är helt emot målsättningen att alla ska kunna leva och kunna använda sina rättigheter i ett samhälle så vi är i princip alltid emot den sortens inskränkningar i möjligheten att kunna använda sig av färdtjänst eftersom det är en av de viktigaste komponenterna för att kunna ta sig ut i samhället.

RH-gruppen är följande föreningar i samarbete:

Neuro Stockholms länsförbund, **DHR** Region Stockholm, **Reumatikerförbundet** Stockholms län reumatikerdistrikt, **RBU** Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar Stockholms län och Personskadeförbundet **RTP** Stockholms läns distrikt.

Du kan också läsa denna text på Neuro Stockholms läns hemsida, där hittar du också några av partiernas egna "valfilmer" där de beskriver hur de ser på funktionsrätts frågor och hur de vill driva dem efter valet (alla partier tillfrågades om de vill bidra med en "valfilm" vi har publicerat de filmer vi fått skickade till oss).

Många olika sätt att rösta i valet 2022



Fotograf: Fialotta Bratt

- i vallokal,
- i lokal för förtidsröstning,
- genom bud eller ambulerande röstmottagare

Olika sätt att rösta

Det finns olika sätt att rösta på. Vi beskriver dem här översiktligt.

I vallokal på valdagen

En person som vill rösta i vallokal på valdagen kan göra det. Hen behöver inte sitt röstkort men måste kunna legitimera sig i vallokalen.

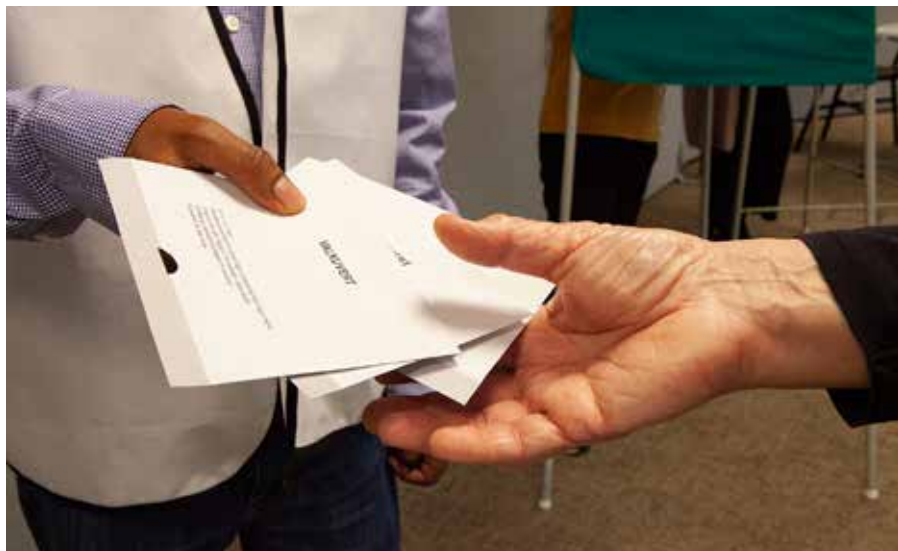
I lokal för förtidsröstning

Onsdagen den 24 augusti startar förtidsröstningen.

För att förtidsrösta måste väljaren ha med sitt röstkort och kunna legitimera sig. Valnämnden i Stockholm skriver dock ut dubblettröstkort i alla förtidsröstningslokaler.

Hjälp bakom skärmen och vid valsedelstället

I lokalen kan väljaren få hjälp av dem som arbetar som röstmottagare. Dessa har tystnadsplikt.



Fotograf: Fialotta Brutt

Förtidsröstning i lokal med begränsat tillträde

På en del vård- och omsorgsbonden erbjuds röstning vid ett tillfälle under förtidsröstningsperioden (24/8-11/9). Information om vilka hittar du på www.val.se.

Rösta med bud

Att rösta genom bud betyder att någon annan än väljaren levererar rösten till vallokalen eller till en lokal för förtidsröstning.

Av följande anledningar kan en person rösta med bud:

- sjukdom
- ålder
- funktionsnedsättning
- intagen på häkte eller kriminalvårdsanstalt.

Följande personer kan vara bud:

- väljarens make eller sambo
- väljarens, makens eller sambons barn, barnbarn, föräldrar eller syskon
- de som yrkesmässigt eller på liknande sätt ger väljaren vård, eller de som annars brukar hjälpa väljaren i personliga angelägenheter

- anställda vid häkte eller kriminalvårdsanstalt.

- lantbrevbärare

Observera att budet ska ha fyllt 18 år.

Vid budröstning ska väljaren själv göra i ordning sin röst genom att lägga en valsedel för varje val i ett valkuvert och stänga kuverten. Valkuvertet ska läggas i ett särskilt ytterkuvert. Förutom budet behövs ett vittne som kan intyga att allt gått rätt till. Vittnet ska också ha fyllt 18 år.

Det går bra att beställa ett budröstningskitt från valnämnden, telefon 08-508 29 500. Kittet innehåller budkuvert och blanka valsedlar.

Ambulerande röstmottagare

En person som inte har någon som kan agera bud och är sjuk, har en funktionsnedsättning eller på grund av ålder inte själv kan ta sig till en val- eller röstningslokal kan få lämna sina röster till ambulerande röstmottagare. Väljaren kontaktar då valnämnden på telefon 08-508 29 500.

Ambulerande röstmottagning betyder att röstmottagare från kommunen uppsöker väljaren, t.ex. i hemmet, för att ta emot en förtidsröst. Förutsättningarna motsvarar då dem som gäller i en röstningslokal för förtidsröstning. Röstmottagaren har tystnadsplikt. Det ska vara två röstmottagare på plats när rösten tas emot.

Ledsagarservice

Om en person har ledsagarservice kan hen boka det hos ordinarie utförare. Dessa timmar står då valnämnden för.

Valadministrationen befara långa köer

Platsen där väljaren hämtar sina valsedlar ska vara avskärmd och skyddad från insyn. En nyhet i vallagen inför höstens val är även att endast en väljare i taget får gå bakom avskärmningen för att ta sina valsedlar. På grund av denna förändring i lagstiftningen befara valadministrationen långa köer. För att undvika köer tipsar vi om att förtidsrösta tidigt i perioden. Väljaren kan också själv ta med sig valsedlar till val- eller röstningslokalen och på så vis kan hen passera de avskärmade valsedelställen och istället gå direkt till valbåset.

Har du frågor om valet är du välkommen att kontakta valnämndens kansli i Stockholms stad på telefon: 08 - 508 29 500 eller via e-post: valnamnden@stockholm.se

Yoga och långa djupa andetag - 23 augusti

Yoga - När Jenny fick sin diagnos MS tappade hon totalt fotfästen. Hon gick från stark och målmedveten till totalt svag och orkeslös.

Yogan har betytt mycket för Jennys återhämtning. Det delar hon gärna med sig utav på yogamattan och även i sin bok och kurs *Sjukt Frisk*.

När - tisdag, 23 augusti, 14:00 - 16:00.

Var - I lokalen på Fatbursgatan 19
Anmälan: gör du via mejl till stockholm@neuro.se senast fredag 19 augusti.



Program - 14:00 Presentation och boksnack kring Jenny Ströms bok *Sjukt Frisk*
14:45 Pröva på Yoga, meditation och andningsövningar

Varmt välkomna till yoga och långa djupa andetag tillsammans med Jenny Ström.

Handarbetsgrupp - start 6 september

Handarbete - Vi fortsätter med vår handarbetsgrupp där vi träffas en gång i månaden.

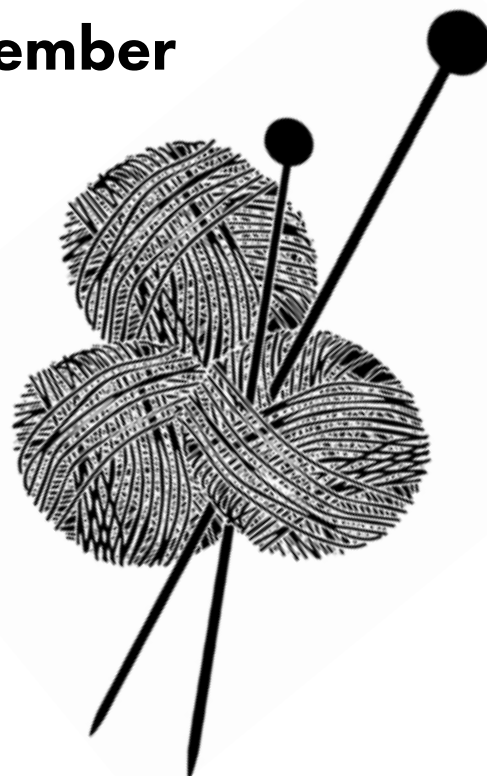
Under två timmar ägnar du dig åt din egen stickning, virkning, knyppling eller vad det nu må vara tillsammans med andra Neuro medlemmar. Du behöver med andra ord själv ta med ditt eget handarbete, det finns inget material i lokalen och ingen "cirkelledare" som leder gruppen, självklart försöker gruppen hjälpa varandra med tips, råd och idéer.

Det kostar inget att medverka, du betalar bara för fika om du skulle vilja ha det.

När - Första tillfället för hösten är tisdag 6 september.
Klockan 18:00 – 19:30.

Var - I lokalen på Fatbursgatan 19.

Anmälan - till första tillfället, gör du senast fredag 2 september till stockholm@neuro.se



Konstcirkel - start 6 september

Presentation av vår cirkelledare Anita Nyberg - När jag i våras blev tillfrågad om att vara cirkelledare för Konstcirkeln inom Neuro Stockholm tyckte jag det lät väldigt roligt.

Egentligen har jag inte någon formell konstutbildning men jag målar mycket själv och tycker om att inspirera andra att tycka det är roligt att måla och skapa utifrån sina egna förutsättningar.

Jag har gått flera kurser inom Vedic Art där man fokuserar på att måla intuitivt, utifrån sig själv, utan prestationskrav. På ABF har jag målat med akrylfärger under

ledning av en lärare som är utbildad på Konstfack.

Hemma målar jag både med akryl och akvarell och tycker egentligen båda är lika roligt. Framförallt tycker jag om att måla och skapa väldigt fritt.

Vill du måla av något föremål eller bild får du gärna göra det men jag kommer inte begära av er att ni alla ska måla av och efterlikna samma föremål.

Hoppas det här låter roligt och spännande. Jag är helt övertygad om att vi kommer ha roligt under resans gång!

Anmälan: Låter det roligt så anmäl dig genom att mejla stockholm@neuro.se. Begränsat antal platser. Lämna återbud om du inte kan komma.

Var - Tellus Fritidscener, Lignagatan 8 (Hornstull), klubbрум 3.

När - Tisdagar 10 gånger med start 6 september till 8 november då det är vernissage.

Tid: klockan 11:00 – 14:00.

Kostnad: 600 kronor. Materialkostnaden står du själv för.

Sittande lättgymnastik - start 16 september



Anmälan - om du vill vara med så mejla till stockholm@neuro.se. Begränsat antal platser. Lämna återbud om du inte kan komma.

Var - vår lokal på Fatbursgatan 19, samma hus som Södra Station.

När - varannan fredag / 6 gånger med start fredag 16 september följt av, 30/9, 14/10, 28/10, 11/11 och sista tillfället 25/11.

Tid - klockan 10:30 – 11:30.

Kostnad - 250 kr, önskas fika så kostar det 20 kr per tillfälle.

Lättgymnastik - Du tränar enklare rörelser till trevlig musik och får igång blodcirkulationen. Jimmy Håkansson som själv är ledamot

i styrelsen och diagnosstödare för Ataxi leder lättgympan. Vi gympar i en halvtimme och avslutar med en fika och kaka.

Seniormässan - 5 oktober

Seniormässan - Välkomna till Sveriges största mässa för aktiva seniorer. Utställare inom många olika områden, prova-på-aktiviteter och två scener.

Anmälan - Har du lust att följa med så anmäler du dig till stockholm@neuro.se senast måndag 3 oktober

Var -Stockholmsmässan, Mässvägen 1 Älvsjö.

När - onsdag 5 oktober. Vi ses innanför entrédörrarna kl. 10:30.

Kostnad - Biljettpris 140 kr. Om du har med dig en ledsagare går hen in gratis.



Pub tema Peru - 13 och 20 oktober

Pub tema Peru - Kom och prova på traditionell Peruansk cuisine. Till förrätt kommer vi bjuda på *Ceviche* vilket är lime marinerad torsk med koriander, rödlök och kryddor. Till varmrätt *Causa* som är gjord på potatismos, tonfisk, ägg, oliver, majonnäs, gräslök och persilja. Vi avslutar med kaffe och en trevlig efterrätt.

Det finns många vackra platser i Peru och vi kommer att besöka en del av dessa fantastiska ställen.

Anmälan - kan du göra tidigast **måndag 15 augusti** mejla stockholm@neuro.se Ange vilket datum du vill komma. Begränsat antal platser.



Var - Fatbursgatan 19, i samma byggnad som Södra Station.

När - torsdag 13 eller 20 oktober, klockan 17:00 – 20:00.

Kostnad - Pubtallrik inkl. valfri dryck 130 kr. Öl, vin och alkoholfria alternativ finns till försäljning. **¡Bienvenido!**

Vikingarnas värld - 26 oktober



Historiska museet - Myten om våldsamma, hornbeprydda, plundrande vikingar är spridd över världen. Men bilden av livet i Skandinavien för tusen år sedan har förändrats i och med nya arkeologiska upptäckter och forskning.

Perioden 750 till 1100 efter vår tideräknings början kallar vi vikingatiden – 350 dynamiska år då livet i Skandinavien förändrades i grunden. I utställningens centrum står världsträdet Yggdrasil, som hade en central roll i viking-

arnas världsbild och mytologi. Trädets rötter slingrar sig runt i utställningen och leder besökaren genom tio teman.

Anmälan - gör du per mejl till neuro@stockholm.se senast fredag 21 oktober.

När - Onsdag 26 oktober, klockan 10.30.

Var - Vi ses utanför entrén klockan 10:30. Narvavägen 13 – 17.

Kostnad - Fri entré till museet. Restaurang Rosengård serverar dagens lunch 11:30 – 15:00. Kostnad 120 kr. Vill du äta lunch så måste vi förboka det. Det finns även ett café med kaffe och mackor.

Halloween pub med quiz - 28 oktober



Halloween Quiz Pub - Häxor, spöken och alla andra gästar är välkomna denna afton. Darren Troy har satt ihop en musikfrågesport

till vår Quiz-pub, den som har flest rätt vinner ett litet pris. Utöver det har vi också ett lotteri med fina priser. Kvällen börjar med läskig

häxdryck för den som törs. Bästa spöke / häxa vinner ett fint pris.

Anmälan - Törs du komma så kan du anmäla dig **tidigast måndag 15 augusti** mejla stockholm@neuro.se Begränsat antal platser.

Var - Fatbursgatan 19, i samma byggnad som Södra Station.

När - fredag 28 oktober, klockan 18:00 – 21:00.

Kostnad - Halloweentallrik inkl. valfri dryck, kaffe å spökbakelse 130 kr. Öl, vin och alkoholfria alternativ finns till försäljning.

Traditionell ärtsoppslunch - 3 november

Sopplunch - Vi äter en traditionell ärtsoppslunch.

När - Torsdagen 3 november kl. 12:30 – 15:00.

Var - Fatbursgatan 19, i samma byggnad som Södra Station.

Kostnad - 60 kr för ärtsoppa med eller utan fläsk, knäckesmörgås med ost, pannkaka med sylt och grädde. Önskas ett glas varm punsch tillkommer 30kr.

Anmälan - kan du göra tidigast måndag 15 augusti mejla stockholm@neuro.se
Begränsat antal platser.



Konstcirkelns vernissage - 8 november



Vernissage - Vi ställer ut våra konstverk som vi jobbat med under hela våren. Du kanske hittar något fint konstverk att köpa och hänga upp där hemma hos dig, eller varför inte ge bort till någon när och kär.

Anmälan - gör du på mejl till stockholm@neuro.se senast torsdag 3 november.

Var - Fatbursgatan 19, i samma byggnad som Södra Station.

När - tisdag 8 november, klockan 17:00-19:00.

Det bjuds på lite småplock, kaffe och kaka. Välkomna!

Temaföreläsningar höst 2022

Neuro Stockholms temaföreläsningar sker digitalt på dagtid. Föreläsaren genomför föreläsningen digitalt och sänds "direkt" via länk på Zoom. Du som medlem kan välja på att se föreläsningen hemifrån eller komma till vår lokal och se föreläsningen på storskärm. Vi kallar det för att du deltar digi-fysiskt.

Förutsatt att föreläsaren godkännt det lägger vi också ut föreläsningen på vår YouTube-kanal så du kan titta i efterhand i upp till en månad efteråt.

Det är obligatorisk anmälan till våra föreläsningar. Du anmäler dig via mejl stockholm@neuro.se om inget annat anges. Ange om du kommer till vår lokal eller om du behöver en länk för att titta hemifrån. Max antal besökande gäster inklusive assistenter eller ledsagare är 15 personer. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

Torsdag

29 September

14:00 - 15:00

Vill du veta mer om LSS och personlig assistans?

Vill du veta mer om assistanssättningen, LSS och nya regler inom personlig assistans? Eller funderar du på hur man söker assistans och vilka underlag som krävs? Erik är en mycket erfaren och uppskattad föreläsare för intresseföreningar, föräldragrupper, kommuner med flera. Han ger med många talande exempel en enkel och tydlig bild av hur LSS fungerar.

Föreläsare - Erik Wahlgren, Föreläsare inom LSS och personlig assistans, Humana

Anmälan - Mejla stockholm@neuro.se senast tisdag 27 september.
Kom i god tid (helst inte senare än 13:45) föreläsningen börjar 14:00.
För dig som önskar kostar kaffe och kaka 20 kr.

Onsdag

19 Oktober

15:00 - 16:00

Tremor sjukdomar, Skakningar - så tänker neurologen

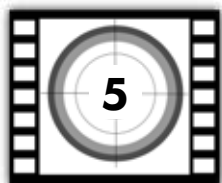
Vid essentiell tremor påverkas kroppen av rytmiska skakningar. Det vanligaste tillståndet är att händer drabbas men även huvud, bålen, rösten och benen kan bli drabbade. En person med essentiell tremor kan ha svårt att göra vardagliga sysslor och på grund av sjukdomens symtom även bli socialt begränsad.

Föreläsare - Mathias Sundgren, Neurolog, Karolinska Institutet

Anmälan - Mejla stockholm@neuro.se senast tisdag 17 oktober.
Kom i god tid (helst inte senare än 13:45) föreläsningen börjar 14:00.
För dig som önskar kostar kaffe och kaka 20 kr.

Biokväll höst 2022

Kom och titta på film i vår lokal på Fatbursgatan 19, onsdagar kl. 18:00–21:00. Filmen börjar 18:00. Vi bjuder på popcorn. Läsk eller ramlösa kostar 10 kr. Det är obligatorisk anmälan till biokväll, du anmäler dig via mejl stockholm@neuro.se. Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

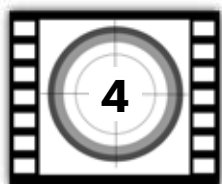


17 augusti - Cruella • Komedi/Drama. 2 tim. 17 min.

Följ med till 70-talets London, med punk, attityd och ikoniskt mode, och med en överraskande vändning som kommer förändra allt du trodde du visste om Cruella de Vil.

Skådespelare: Emma Stone, Emma Thompson, Joel Fry

Regi: Craig Gillespie

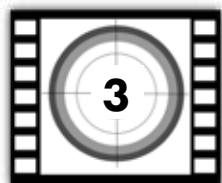


14 september - Against the ice • Drama/Äventyr. 1 tim. 43 min.

Två män kämpar för att överleva under en expedition till Grönland 1909 med avsikt att hitta en försvunnen karta.

Skådespelare: Nikolaj Coster-Waldau, Joe Cole, Heida Reed

Regi: Peter Flinth

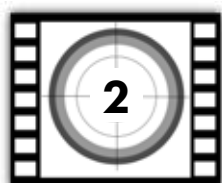


12 oktober - Räddad av Ruby • Biografi/Drama/Familj. 1 tim 33 min.

En polis som drömmer om att bli en del av ett elitförband för hundförare samarbetar med den busiga hunden Ruby, som hoppas på att få ett hem.

Skådespelare: Grant Gustin, Scott Wolf, Kaylah Zander

Regi: Katt Shea

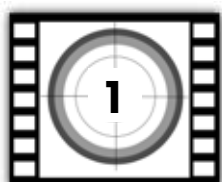


16 november - Snabbare än döden • Western. 1 tim. 48 min.

En kvinnlig revolverman återvänder till en gränsstad där en duellturnering hålls, som hon deltar i i ett försök att hämnas sin fars död.

Skådespelare: Sharon Stone, Gene Hackman, Russell Crowe

Regi: Sam Raimi



14 december - Ur spår • Komedi. 1 tim. 49 min.

En medelålders hipster i Stockholm är ett träningsfreak och tränar för Vasaloppet. Hans syster är precis tvärtom. Plötsligt avslöjas hemligheter och löften avges.

Skådespelare: Leif Andréé, Tuva Børgedotter Larsen, Kelly Flogell

Regi: Märten Klingberg



Neurodagen - 6 oktober

Neuro fyller 65 år och det ska vi förstås fira tillsammans med er medlemmar och våra utställare (som presenterar sig nedan). Vi bjuder på tårta och kaffe och en tipspromenad med fina priser.

1957 bestämde sig ett antal eldsjälar för att bilda MS-förbundet som 1979 bytte namn till Neurologiskt Handikappades Riksförbund, NHR. 2013 moderniserades både namn och logotyp till nuvarande Neuroförbundet.

Var - Tellus Fritidscener (Hornstull), Lignagatan 8, Drakenbergsalen.

När - 6 oktober klockan 13:00 till 15:00.

Hålltider (cirkatider)

13:00 Inledningstal av vår ordförande Kerstin Kjellin och utdelning av Neuro Stockholms forskningsstipendium.

13:30 - 15:00 besök våra utställare och delta i tipspromenaden.

14:30 vi rättar tipspromenaden.

14:50 prisutdelning.

Anmälan - Obligatorisk anmälan senast torsdag 22/9 mejla stockholm@neuro.se

Skogstur

Skogstur bildades 2015 av Calle Norrman och Anders Andrae och anledningen till det var att många ville komma ut i naturen med inte riktigt vågade, på grund av osäkerheten. Föreningen anordnar promenader runt hela Stockholm

där Anders eller Calle berättar om skogen och områdets historia. Vid lämplig plats blir det en fikapaus som den som håller i vandringsordnar till alla deltagare.

Attends

Attends har över 40 års erfarenhet av att erbjuda inkontinensskydd till kunder och vårdpersonal världen över. Vi erbjuder ett brett utbud av produkter för alla grader och typer av inkontinens, så att du ska ha enklare att kunna hitta den produkt som passar bäst för dig och din livsstil.

www.attends.se

Coloplast

Vi gör livet lättare för människor med intima vårdbehov! Coloplast utvecklar produkter och tjänster inom kontinens och stomi. Vi vill bidra till en bättre livskvalité för användarna av våra produkter och tjänster. Vår passion för att göra en verklig skillnad i människors liv är vad som driver och förenar oss. Hos oss hittar du ett brett utbud av katetrar, vattenlavemang, urindropsamlare och mycket mer.

<https://www.coloplast.se>

Exopulse Mollii Suit

Exopulse Suit är världens första helkroppsdräkt för neuromodulering. Dräkten kan hjälpa till med att lindra spasticitet, hjälpa till att aktivera muskler som är svåra att få kontakt med och lindra smärta. Dräkten finns i 37 storlekar för barn och vuxna. Exopulse Mollii Suit är icke-invasiv, icke-farmakologisk och har begränsade biverkningar jämfört med andra kända behandlingar för spastici-

tet. Dräkten är enkel att använda genom att klä på sig den som en vanlig byxa/jacka och sedan trycka på start-knappen för att börja stimuleringen. Dräkten används vanligen endast en timme varannan dag, och effekten sitter i upp till 48h.

www.aktivortopedteknik.se/

Sakta Safe & Active AB

Det finns el-scooter i många storlekar och format. Atto Sport är en extremt lätt och kompakt scooter med totalvikt 28 kilo. Den kan vikas ihop som ett paket och dras som en shoppingvagn. Atto kan enkelt delas i två halvor, som underlättar transport i bilen. Patenterad teknik gör den mera stabil än andra scooters i samma viktklass. Atto drivs med ultralätt litiumbatteri, godkänd för transport på flyg.

www.sakta.se

TeamOlmed - Ortopedteknik

Vi välkomnar landstingspatienter och privatpersoner som är i behov av ortopedtekniska hjälpmedel, skor, inlägg, ortoser samt proteser.

www.teamolmed.se

Tobii Dynavox

Vi på Tobii Dynavox jobbar med kommunikation. En livsviktig komponent i allas liv som tyvärr ibland tas ifrån oss på grund av sjukdom. Hur man återfår kommunikationen genom olika hjälpmedel är vad vi brinner för hos Tobii Dynavox. Vi är jättegglade för att vi får vara med på Neuros 65-års dag!

<https://se.tobiidynavox.com/>

Kalendarium höst 2022

Det är obligatorisk att anmäla sig till våra aktiviteter, du anmäler dig via mejl stockholm@neuro.se om inget annat anges. Diagnos- och Anhörigträffar sker på plats i vår lokal, alternativt kan du delta digitalt via videolänk. **Välkomna!**

- Augusti**
17
Onsdag
- Biokväll - Cruella • Komedi/Drama. 2 tim. 17 min.**
18:00 – 21:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Stor bioduk. Vi bjuder på popcorn. Läs och ramlösa till försäljning för 10 kr. Obligatorisk anmälan **senast måndag 15/8** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**
- Augusti**
23
Tisdag
- Yoga och presentation av hennes bok, Jenny Ström**
14:00 – 16:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Ledsagare finns på plats. Obligatorisk anmälan **senast fredag 19/8** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. Se annons sidan 19. **Välkomna!**
- September**
5
Måndag
- Pubkväll på puben Lilla Wien**
17:00 – 20:00 ingång Swedenborgsgatan 20 eller via ingången till Södra Station. Vi har bord reserverade och våra trevliga ledsagare är på plats. Obligatorisk anmälan **senast fredag 2/9** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**
- September**
6
Tisdag
- Diagnosträff ALS**
14:00 – 16:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Obligatorisk anmälan **senast måndag 5/9** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**
- September**
7
Onsdag
- Diagnosträff NMD**
15:00 – 16:30 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Obligatorisk anmälan **senast måndag 5/9** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**
- September**
7
Onsdag
- Wii-spel, Vi spelar Nintendo Wii (tv-spel) tillsammans**
18:00 – 21:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Ledsagare finns på plats. Läs och ramlösa till försäljning för 10 kr. Obligatorisk anmälan **senast måndag 5/9** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**
- September**
8
Torsdag
- Diagnosträff MS**
14:00 – 15:30 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Obligatorisk anmälan **senast tisdag 6/9** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

September

13
Tisdag

Diagnosträff Stroke

15:00 – 16:30 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Obligatorisk anmälan **senast måndag 12/9** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

September

14
Onsdag

Against the ice • Drama/Äventyr. 1 tim. 43 min.

18:00 – 21:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Stor bioduk. Vi bjuder på popcorn.
Läsk och ramlösa till försäljning för 10 kr. Obligatorisk anmälan **senast måndag 12/9** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

September

15
Torsdag

Diagnosträff Polyneuropati

15:00 – 16:30 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Begränsat antal platser, obligatorisk anmälan.
Anmälan kan göra **tidigast tisdag 13/9** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter.
Välkomna!

September

15
Torsdag

Huntington, anhörigträff

18:00 – 20:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Obligatorisk anmälan **senast tisdag 13/9** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

September

20
Tisdag

Diagnosträff CP

15:00–16:30 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Obligatorisk anmälan **senast måndag 19/9** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

September

28
Onsdag

Diagnosträff Parkinson

15:00 – 16:30 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Obligatorisk anmälan **senast måndag 26/9** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

Oktober

3
Måndag

Pubkväll på puben Lilla Wien

17:00 – 20:00 ingång Swedenborgsgatan 20 eller via ingången till Södra Station.
Vi har bord reserverade och våra trevliga ledsagare är på plats. Obligatorisk anmälan **senast fredag 30/9** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

Oktober

5
Onsdag

Seniormässan 10:30 – 13:30 på Stockholmsmässan i Älvsjö.

Obligatorisk anmälan **senast måndag 3/10** mejla stockholm@neuro.se
Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter.
Se annons sidan 21. **Välkomna!**

Oktober

5
Onsdag

Wii-spel, Vi spelar Nintendo Wii (tv-spel) tillsammans

18:00 – 21:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Ledsagare finns på plats.
Läsk och ramlösa till försäljning för 10 kr. Obligatorisk anmälan **senast måndag 3/10** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

- Oktober**
6
Torsdag
- Neurodagen**
12:00 – 16:00 Tellus fritidscenter, Lignagatan 8 Hornstull.
Se annons sidan 26. **Välkomna!**
- Oktober**
12
Onsdag
- Biokväll - Räddad av Ruby • Biografi/Drama/Familj. 1 tim 33 min.**
18:00 – 21:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Stor bioduk. Vi bjuder på popcorn.
Läsk och ramlösa till försäljning för 10 kr. Obligatorisk anmälan **senast måndag 10/10** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**
- Oktober**
13/20
Torsdag
- Temakväll – Peru. OBS - Två datum!**
17:00 – 20:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Begränsat antal platser, obligatorisk anmälan.
Anmälan kan göra **tidigast måndag 15/8** mejla stockholm@neuro.se
Ange vilket datum du vill komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter.
Se annons sidan 21. **Välkomna!**
- Oktober**
14
Fredag
- Digital idag**
13:00–16:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Ledsagare finns på plats. Obligatorisk anmälan **senast onsdag 12/10** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. Se annons sidan 7. **Välkomna!**
- Oktober**
18
Tisdag
- Diagnosträff ALS**
14:00 – 16:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Obligatorisk anmälan **senast måndag 17/10** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**
- Oktober**
26
Onsdag
- Vikingarnas värld**
10:30 – ca.14:00 på Historiska museet Narvavägen 13 – 17. Obligatorisk anmälan **senast fredag 21/10** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter.
Se annons sidan 22. **Välkomna!**
- Oktober**
28
Fredag
- Halloween pub med quiz**
18:00 – 21:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Begränsat antal platser, obligatorisk anmälan.
Anmälan kan göra **tidigast måndag 15/8** mejla stockholm@neuro.se
Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter.
Se annons sidan 22. **Välkomna!**
- November**
2
Onsdag
- Diagnosträff Inkontinens**
15:00 – 16:30 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Obligatorisk anmälan **senast måndag 31/10** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**
- November**
2
Onsdag
- Wii-spel, Vi spelar Nintendo Wii (tv-spel) tillsammans**
18:00 – 21:00 i vår lokal på Fatbursgatan 19. Ledsagare finns på plats.
Läsk och ramlösa till försäljning för 10 kr. Obligatorisk anmälan **senast måndag 31/10** mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma.
Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

November

3

Torsdag

Traditionell ärtsoppslunch

12:30 – 14:30 i vår lokal på Fatburgsgatan 19. Begränsat antal platser, obligatorisk anmälan. Anmälan kan göra **tidigast måndag 15/8** mejla stockholm@neuro.se
Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. Se annons sidan 23. **Välkomna!**

November

7

Måndag

Pubkväll på puben Lilla Wien

17:00 – 20:00 ingång Swedenborgsgatan 20 eller via ingången till Södra Station. Vi har bord reserverade och våra trevliga ledsagare är på plats. Obligatorisk anmälan senast fredag 4/11 mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

November

8

Tisdag

Vernissage – målarcirceln

17:00–19:00 Fatburgsgatan 19. Obligatorisk anmälan senast torsdag 3/11 mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. Se annons sidan 23. **Välkomna!**

November

10

Torsdag

Diagnosträff Polyneuropati

15:00 – 16:30 i vår lokal på Fatburgsgatan 19. Obligatorisk anmälan senast tisdag 8/11 mejla stockholm@neuro.se Lämna återbud om du inte kan komma. Begränsat antal platser. Tänk på våra allergiker - undvik starka dofter. **Välkomna!**

Neuro Södertörn - Neuro promenader i maj

I år gick våra promenader under namnet "Neuro Södertörn".



Första promenaden gjorde vi den 7/5 i Nynäshamn. Vi var några glada medlemmar som promenerade från seglarklubben längs Strandvägen till Lövhagen där vi intog en fika.

Andra promenaden den 19/5 gick av stapeln i Tyresö. Vi hade en fantastisk guide, Martina från



Tyresö kommun som guidade oss igenom blommor och träd i Tyresö slottspark ut till Notholmen där vi åt medhavd matsäck. Några medlemmar inhandlade lunch på caféet. Det var den varmaste dagen hittills i maj. Vi fick även se den fantastiska orkidén Adam & Eva.

Tredje promenaden den 22/5 ägde rum i Rudan, där promenerade vi runt och Zaketterna hade grillat korv vid framkomsten till grill-

platsen. Även denna dag hade vi underbart väder. Det smakade gott med korv vid framkomsten.



Vår placering blev nr 26 av 89 lag. Tillsammans över hela Sverige samlade Neuropromenaden in en kvarts miljon kronor. Ett stort tack till alla som skickat in pengar till NEURO Fonden!

Gudrun Engman
Ordförande, Neuro Södertörn

Vårfesten på Vegabaren 29/4



Vårfesten på Vegabaren var i år extra lyckad, då vi hade sång och musik av Therese Myrhed, och två härliga musiker. Tess sjöng pappa

Åke Gerhards schlagervinnare och musikerna spelade och sjöng underbara låtar.

Vi var 19 personer från Neuro Södertörn som hade en underbar afton tillsammans med musik, god mat och dryck.

Vi åt rostbiff och potatissallad med Vegabarens smarriga glass till efterrätt. Den här gången fick vi hjälp av Ali, då Carlo låg till sängs.

Ännu en gång var våra ledsagare Janne och Mikke ovärderliga.



Hälsar Styrelsen för

Neuro Södertörn

Grillparty vid Rudan 17/6



Vårt grillparty vid sjön Rudan blev en härlig sommaravslutning.

21 personer mumsade i sig korvar av alla dess slag. Kaffe med kaka smakade också gott.

Ett gäng promenerade runt Rudan medan andra pratade om sommarens kommande äventyr.

Välkommen på våra aktiviteter i höst!

Hälsar

Styrelsen



ZAKETT®

assistans & ledsagning

Rätt och slätt - Zakett är nr 1

Tel. 08-400 255 33

Hälsningar Janne Uvebrandt & Mikke Malm



www.zakett.se

Resekrönika - forts...

Jättestora portioner! Efter det promenerade vi till Visingsborgs ruin. Det var spännande att gå genom ett valv för att komma ut till en magisk utsikt vid ruinen, där Sussie höll ett föredrag för oss. Slottet började byggas på 1570-talet och färdigställdes på 1660-talet. Vägarna var putsade i vitt och guld. 1715 användes slottet för ryska krigsfångar. 1718 förstördes slottet i en brand. Försök att renovera det misslyckades.



Nästa promenad blev till Brahe kyrka. Vi såg mycket växter och stannade och tittade på Rödfibbla. Flera remmalag (Häst och vagn) passerade oss. Väl framme vid kyrkan så var den tyvärr stängd. Sen hann vi med en stunds vila i skuggan, med glass i stora lass innan vi tog oss till hamnen för båtferd tillbaka till Gränna. Väl där sprang Sussie iväg för att köpa polkagrisar till oss som ville ha sådana med hem att njuta av. Bussfärden gick via gamla turistvägen som var mycket vacker. Från bussen kunde vi se Brahehus ruin. En lång intressant dag avslutades med middag på hotellet.



Dag 4 sista dagen på vår resa. Efter frukost packade alla ihop sitt bagage och checkar ut. Vi lastade in bagage och oss själva i bussen och begav oss mot Norrköping. I Norrköping passerade vi kaktusplanteringen som höll på att färdigställas av trädgårdspersonal. Planteringarna har gjorts sedan 1926 och består av 25 000 kaktusar som bildar nya motiv varje år.



Framme vid Arbetets museum där vi skulle titta på utställningarna fick vi en genomgång av vad vi kunde se på de olika våningarna. ID trans, bildkonst och fotoutställning av Elisabeth Ohlson. Digitopia: Vår tids största förändring. Artificiell intelligens, robotar, digitalisering och automatisering. Pengar, unga utforskar pengar i

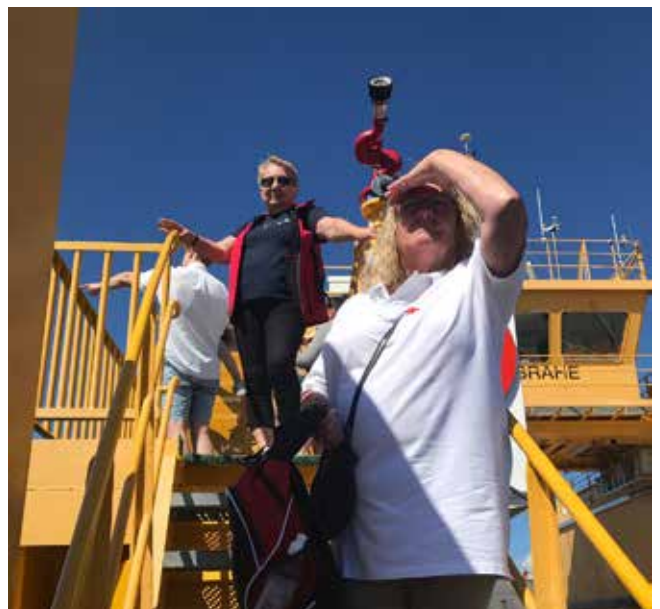
dåtid, nutid och framtid. EWK Ewert Karlsson politisk tecknare. Magasinet, lyssna på ljuden från förr. Till exempel fröken ur. Alla fick välja fritt och titta på det man önskade i sin egen takt. Sedan samlades vi i restaurangen för att äta den sista lunchen tillsammans. När vi lämnade museet



och tittade ut över industristaden, på väg mot bussen kom de första regndropparna på hela resan. Under hemfärden mot Stockholm kom ett par åskskurar som smattade sövande mot bussens tak. De som gjorde den här resan möjlig, Sussie, Jennifer, Pia, Tomas och bussföraren Bosse avtackades med en varm applåd. Väl framme på Fatbursgatan sken solen igen. Det var skönt när allt skulle lastas ur bussen. Här skildes alla med fina minnen med sig hem, vart efter färdtjänstbilarna hämtade upp alla deltagare. Även jag vill tacka för min första medlemsresa. Ett minne för livet.

/Ann-Cristin

Bilder från vår kulturesa till Östergötland



Träffa vården när och där det passar dig!

Region Stockholm - I appen *Alltid öppet* kan du själv boka videomöten med vården i regionen. Husläkarmottagning online erbjuder videomöten med läkare alla dagar i veckan mellan klockan 7-21, både vardag som helgdag. Ungdomsmottagning online erbjuder ungdomar upp till 23 års ålder chatt och videomöte för rådgivning kring identitet, sex och preventivmedel.

Du kan även genomföra videomöten som vården har bokat med dig. Många mottagningar erbjuder den möjligheten som ett alternativ, exempelvis vid återbesök.

Om du har en Iphone eller Ipad kan du gå in i Appstore och söka



på *Alltid öppet*. Du kan också ladda ner appen från AppStore via: **itunes.apple.com**

Om du har en Android telefon eller surfplatta kan du öppna

Play Butik i din telefon eller läsplatta och söka på *Alltid öppet*. Du kan också ladda ner appen från GooglePlay via: **play.google.com**

Hitta rätt som ny medlem



Medlem - Som ny medlem kan det var svårt att hitta rätt information om sin diagnos och vad Neuroförbundet erbjuder i form av medlemsförmåner, till exempel

diagnosstödjare. På Neuroförbundets hemsida www.neuro.se finns den mesta av informationen som kan vara intressant. Ta en stund och surfa runt på hemsidan. Un-

der flickarna *Engagera dig, Stöd oss, Diagnoser, Om oss* och *Förening* och deras underrubriker kommer du hitta matnyttig information. Neuro Stockholm och Stockholms län har en varsin hemsida där hittar du information om vår verksamhet. I vårt Nyhetsbrev och på vår Facebook-sida hittar du också information om våra evenemang och aktiviteter samt övriga inlägg som rör neurofrågor och funktionsrörelsen i stort. Välkommen att utforska!

Självklart går det också bra att mejla kansliet vid frågor eller komma förbi i egen person, bra att stämma av innan bara så att någon av kanslipersonalen är på plats.

Sudoku

8	4					3	
			1		6	2	7
2	1		4	9		8	6
6	8		5			7	
		1				6	
		4			7		8
1		5		7	8		6
	9	2	6		5		
	6					9	7

Nivå lätt

				2		6		5
2	1			6	7		3	
		4			5		2	1
		8			1			
6		7	9	8	2	4		3
			5			9		
9	2		8			5		
	4		2	5			8	6
5		6		4				

Nivå lätt

2			9		7	3	4	
1			3	5				
	7	5			2		1	
6								2
	1						8	
8								9
	3		6			8	7	
				3	9			6
	2	6	7		1			3

Nivå mellan

1		2				3	7	
6				2	3			
8					6	1		
				3	8		5	
3		8				4		1
	9		2	1				
		3	5					8
			3	8				5
	8	6				2		4

Nivå mellan

	5						9	
1		7						8
		8	2			1		
5		6			8			
3			7	1	9			6
			3			7		4
		5			2	4		
7						2		1
	4						7	

Nivå svår

	2		1					9
	3		4		7		8	
		7			3			
		9	7					8
		2				9		
6					4	7		
			8			4		
	7		3		5		1	
5					6		9	

Nivå svår

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med den nya adressen på baksidan (ej framsidan)



Tillsammans hittar vi svaren på dina frågor.

Utan remiss och utan avgift kan du träffa en konsult på BOSSE- Råd, Stöd & Kunskapscenter. Det enda som krävs är att du bor i Stockholms län, har en funktionsnedsättning och är äldre än 18 år. Hos oss får du hjälp med att hitta lösningar på frågor som rör din vardag t.ex. personlig assistans, hemtjänst, sysselsättning eller arbete m.m. Vi har över 30 års erfarenhet av frågeställningar som rör funktionsnedsättningar.

Vi erbjuder även cirklar och tematräffar som tar upp olika intressanta ämnen. För dig som har personlig assistans erbjuder vi skraddarsydda utbildningar för dig och dina assistenter. Utbildningen finansierar du via din assistansersättning.

Besök vår hemsida eller kontakta oss så berättar vi mer. Välkommen att boka tid!

Adress: Döbelnsgatan 59, 113 52 Stockholm

Telefon: 08-544 88 660

E-post: bosse@bosse-kunskapscenter.se



www.bosse-kunskapscenter.se

Lokalföreningar - Neuro Stockholms län

Neuro Norrort

Ordförande: Börje Larsson

c/o Börje Larsson, Industrigatan 14, nb,

153 36 Järna

Tel: 076-369 22 98 E-post: borje.jarna@jarna.st

Neuro Roslagen

Ordförande: Kjell Björn

c/o Kjell Björn, Angarns-Rörby 104,

18691 VALLENTUNA

Tel: 070-946 00 00 E-post: roslagen@neuro.se,

alt. kbjorn41@gmail.com

Neuro S:t Botvid

Ordförande: Christina Brännström

Kansli: Rådstuguvägen 19 (Fullersta Torg)

141 35 Huddinge,

Tel: 070-749 32 07 E-post: st-botvid@neuro.se

Neuro Stockholm

Ordförande: Kerstin Kjellin

Fatbursgatan 19, 118 28 Stockholm

Tel: 08-720 29 40 E-post: stockholm@neuro.se

Neuro Södertälje-Nykvarn

Ordförande: Katrin Norman

E-post: sodertalje-nykvarn@neuro.se

Neuro Södertörn

Ordförande: Gudrun Engman

c/o Engman, Ribby allé 94 lgh 1203,

137 42 Västerhaninge

Tel: 070-690 57 12 E-post: sodertorn@neuro.se